

Reykjavíkur samkvæmt ákvörðun ráðherra og að fengnum tillögum aðila fiskiðnaðarins. Leita skal samstarfs við fiskiðnað, aðra matvælaframleiðendur og sveitarfélög á viðkomandi svæði. Sömu leiðis skal athugað að nýta aðstöðu og samstarf við menntastofnanir á staðnum.

Rannsóknastofur þessar skulu veita fiskiðnaði og öðrum matvælaíðnaði á viðkomandi svæði þjónustu með rannsóknnum, gæðaeftirliti og leiðbeiningum gegn greiðslu samkvæmt gjaldskrá Rannsóknastofnunar fiskiðnaðarins.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 31. desember 1974.

Kristján Eldjárn.

(L. S.)

Ólafur Jóhannesson.

31. desember 1974.

Nr. 108.

L Ö G

um Framleiðslueftirlit sjávarafurða.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Sameina skal starfsemi Fiskmats ríkisins og Síldarmats ríkisins í einni ríkisstofnun, er þera skal nafnið „Framleiðslueftirlit sjávarafurða“, en fyrrgreindar tvær stofnanir þar með lagðar niður.

2. gr.

Framleiðslueftirlit sjávarafurða heyrir undir sjávarútvegsráðherra. Stofnunin skal hafa eftirlit með eða meta allan fisk, krabbaðyr og skeldýr, sem veidd eru úr sjó, svo og meðferð, flutningi, geymslu og vinnslu þeirra.

Stofnunin skal meta og hafa eftirlit með útflutningi ofangreindra sjávarafurða á öllum vinnslustigum. Undanþeginn er þó eigin afli er fiskiskip flytja á erlendan markað, enda hafi hann ekki verið lagður hér á land. Um slíkan útflutning má þó setja reglur.

Einnig skal stofnunin hafa eftirlit með búnaði og hreinlæti í fiskiskipum, flutningatækjum, geymslum, vinnslustöðvum sjávarafurða og næsta nágrennis þeirra. Framleiðslueftirlitið skal veita leiðbeiningar um fiskverkun og meðferð sjávarafurða, svo og um önnur þau atriði, er það fjallar um.

Ráðherra getur sett reglugerð um framkvæmd laga þessara, meðal annars um umbúðir, merkingu, vörustaðla, flutning, útskipun og hleðslu sjávarafurða.

Ráðherra getur og með reglugerð lagt hann við því, að verkaður sé fiskur, krabbaðyr eða skeldýr undir tiltekinni lágmarksstærð eða sem ástæða er til að ætla að geti verið gölluð vara, menguð eða óheppileg til vinnslu annarra ástæðna vegna. Skal Framleiðslueftirlitið í samráði við ráðuneytið hafa eftirlit með aflasamsetningu fiskiskipa eftir því sem þurfa þykir og enn fremur, að ekki séu heimildarlaust unnar ofangreindar sjávarafurðir, sem ekki ná lágmarksstærðum þeim, sem fyrir er mælt í lögum og reglum.

3. gr.

Ríkisstofnanir, sem hafa með höndum verkefni, er falla undir Framleiðslueftirlit sjávarafurða samkvæmt lögum þessum, skulu halda þeim áfram eftir nánari ákvörðun ráðherra.

4. gr.

Rannsóknastofnun fiskiðnaðarins framkvæmir þær rannsóknir og tilraunir, sem til þeirrar stofnunar falla skv. 26. gr. laga nr. 64 21. maí 1965, um rannsóknir í þágu atvinnuveganna, í samráði við Framleiðslueftirlit sjávarafurða.

5. gr.

Framleiðslueftirlit sjávarafurða skiptist í eftirtaldar deildir:

1. Hreinlætis- og búnaðardeild, sem einkum skal hafa eftirlit með hreinlæti og búnaði fiskiskipa, flutningatækja, vinnslustöðva og því er varðar heilnæmi við framleiðsluna.
2. Ferskfiskdeild, sem einkum skal annast eftirlit og gæðamat á ferskum, nýjum eða ísuðum fiski, krabbadýrum og skeldýrum.
3. Freðfiskdeild, sem einkum skal annast eftirlit og gæðaflokkun á framleiðslu frystra sjávarafurða, meðferð þeirra, geymslu og útflutningi.
4. Saltfisk- og skreiðardeild, sem einkum skal annast eftirlit og gæðaflokkun á öllum söltuðum sjávarafurðum og skreið.

6. gr.

Ráðherra skipar forstjóra stofnunarinnar að fengnum umsóknum um starfið.

Forstjóri Framleiðslueftirlits sjávarafurða hefur á hendi stjórn stofnunarinnar og yfirumsjón með allri starfsemi hennar. Við skipun í starfið skal ráðherra taka tillit til háskólaþrófs í matvælafræðum eða annarrar sambærilegrar menntunar umsækjenda.

7. gr.

Ráðherra skipar deildarstjóra að fengnum umsóknum og álitum forstjóra um þær. Deildarstjórar skulu veita forstöðu hver sinni deild hjá stofnuninni og hafa eftirlit með störfum yfirmatsmanna.

8. gr.

Ráðherra skipar yfirmatsmenn að fengnum umsóknum og álitum viðkomandi deildarstjóra og forstjóra um þær. Þeir hafa umsjón með eftirliti og mati hver í sínu umdæmi. Þeir skulu vera svo margir sem þörf krefur og heimilað er í fjárlögum. Þeir geta haft með höndum verkefni einnar eða fleiri deilda eftir ákvörðun forstjóra, sem jafnframt getur fært þá milli umdæma með samþykki ráðherra.

9. gr.

Matsmenn, er starfa á vegum Framleiðslueftirlits sjávarafurða, framkvæma undir umsjón yfirmatsmanna eftirlit það og mat, sem lög þessi gera ráð fyrir.

Lögreglustjóri löggildir matsmenn samkvæmt tilnefningu forstjóra Framleiðslueftirlits sjávarafurða og sér um að þeir riti undir eiðstaf um, að þeir vilji rækja með alúð og kostgæfni skyldur þær, sem á þeim hvíla í starfi þeirra. Nemendur, sem lokið hafa prófi frá Fiskvinnsluskólanum, skulu njóta forgangs við ráðningu matsmanna.

10. gr.

Ráðherra getur með reglugerð kveðið á um reynslu og menntun starfsmanna Framleiðslueftirlitsins og verkstjóra við fiskverkun. Einnig er heimilt að ákveða í reglugerð, að eigendur fisks skuli greiða kaup og annan kostnað af störfum matsmanna.

11. gr.

Forstjóri Framleiðslueftirlitsins, deildarstjórar og yfirmatsmenn hafa skyldur og njóta réttinda sem opinberir starfsmenn. Um laun þeirra fer eftir ákvæðum kjarasamninga ríkisstarfsmanna. Þeim er óheimilt að stunda nokkurn atvinnurekstur, sem lýtur að fiskverkun eða fiskverslun.

12. gr.

Starfsmönnum Framleiðslueftirlits sjávarafurða er hannað, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um brot í opinberu starfi, að skýra óviðkomandi mönnum frá nokkru því, sem leynt á að fara og þeir hafa fengið vitneskju um í starfi sínu.

13. gr.

Hver sá, sem ætlar að flytja úr landi fisk eða sjávarafurðir, sem lög þessi taka til, skal tilkynna það skrifstofu stofnunarinnar með hæfilegum fyrirvara, enda fari hleðsla vörunnar í skip eða annað flutningatæki fram undir umsjón starfsmanna Framleiðslueftirlits sjávarafurða.

Þeir, sem flytja út farma af sjávarafurðum, skulu skyldir til að hafa hleðslustjóra með skipunum, ef þau taka farm í fleiri höfnum en einni.

Hleðslustjórar skulu hlíta fyrirmælum yfirmatsmanna um hleðslu skipa, að því er varðar mat, gæði, útlit og merkingu vörunnar.

Lögreglustjóri löggildir hleðslustjóra samkvæmt tilnefningu forstjóra og sér um, að þeir riti undir eiðstaf um, að þeir vilji rækja með alúð og kostgæfni skyldur þær, sem á þeim hvíla í starfi þeirra.

14. gr.

Hver sá, sem leggur stund á verkun eða vinnslu sjávarafurða, skal hafa sérstakt vinnsluleyfi Framleiðslueftirlitsins til tryggingar því, að vinnslustöðin fullnægi settum skilyrðum.

15. gr.

Hverjum þeim, sem veiðir, verkar eða verslar með fisk eða sjávarafurðir, sem lög þessi ná til, er skylt að gefa starfsmönnum Framleiðslueftirlits sjávarafurða allar þær upplýsingar og veita þeim þá aðstoð, sem þeim er nauðsynlegt við framkvæmd eftirlits og mats. Gildir þetta jafnt um upplýsingar um verkun, geymslu og flutning fisks og sjávarafurða sem um upplýsingar um greiðslu skaðabóta eða um kvartanir vegna þess, að vara var gölluð eða umbúnaði hennar áfátt.

Starfsmönnum Framleiðslueftirlits sjávarafurða er heimill aðgangur að hverjum þeim stað, þar sem fiskur eða sjávarafurðir, sem lög þessi taka til, eru unnar eða geymdar. Þeim er einnig heimilt að taka án endurgjalds hæfilegt magn sýnishorna af fiski og sjávarafurðum til rannsókna, enda verði eigendum fisksins eða afurðanna skilað skriflegri skýrslu um niðurstöður rannsóknarinnar.

16. gr.

Forstjóri Framleiðslueftirlits sjávarafurða, deildarstjórar, yfirmatsmenn og matsmenn hafa vald til að stöðva móttöku fisks, krabbadýra og skeldýra svo og vinnslu, pökkun og útflutning fisks og sjávarafurða, ef þrif og búnaður fiskiskips, vinnslustöðvar eða flutningatækis eða meðferð afla, gæði hráefnis eða afurða, merking þeirra, umbúðir eða annar frágangur er ekki í samræmi við reglur, sem settar eru skv. lögum þessum. Starfsmönnum Framleiðslueftirlitsins ber þegar í stað að tilkynna yfirmanni sínum um stöðvun samkvæmt þessari málsgrein.

Nú hefur móttaka, vinnsla, pökkun eða útflutningur fisks eða sjávarafurða verið stöðvaður samkvæmt heimild í 1. málsgrein, og ber þá Framleiðslueftirlitinu að leyfa, að sá fiskur eða afurðir, sem um er að ræða, verði hagnýttur til hverra

þeirra nota, sem að þess dómi eru hæfileg. Því er einnig skylt að leyfa, að ráðin sé bót á vörugóllum, ef unnt er, og skal hanni aflétt, er lagfæring hefur farið fram.

Forstjóri Framleiðslueftirlitsins úrskurðar, ef ágreiningur rís vegna fiskmats eða eftirlits, en skjóta má úrskurði hans um skilning á lögum þessum og reglum settum samkvæmt þeim til sjávarútvegsráðuneytisins.

17. gr.

Hver sá, er sekur gerist um brot á lögum þessum eða á reglum settum samkvæmt þeim, skal sæta sektum nema þyngri viðurlögum varði, samkvæmt öðrum lögum, og renna sektir í ríkissjóð.

Um mál út af brotum á lögum þessum eða reglugerðum settum samkvæmt þeim skal fara að hætti opinberra mála.

18. gr.

Kostnaður af framkvæmd laga þessara greiðist úr ríkissjóði.

Til að standa straum af kostnaði af framkvæmd ferskfiskeftirlits skal greiða útflutningsgjald af íslenskum sjávarafurðum (öðrum en þeim, er koma frá hvalveiðum og selveiðum), er nemi 1% af fob-andvirði þeirra. Skal gjald þetta reiknað á sama hátt og annað útflutningsgjald af sömu vöru og renna í ríkissjóð.

19. gr.

Frá gildistöku laga þessara falla eftirtalin lög úr gildi:

Lög nr. 55 2. maí 1968, um eftirlit og mat á fiski og fiskafurðum.

Lög nr. 53 11. júní 1938, um mat á matjessild og skoskverkaðri sild.

Reglugerðir og önnur fyrirmæli, sem sett hafa verið samkvæmt ofangreindum lögum, halda gildi sínu eftir því sem við á.

20. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1975.

Ákvæði til bráðabirgða.

Frá og með 1. júlí 1975 eru lagðar niður stöður fiskmatsstjóra, skrifstofustjóra, deildarstjóra og yfirfiskmatsmanna hjá Fiskmati ríkisins svo og stöður sildarmatsstjóra og sildarmatsmanna hjá Sildarmati ríkisins.

Stöður forstjóra, deildarstjóra og yfirmatsmanna hjá Framleiðslueftirliti sjávarafurða skulu auglýstar lausar til umsóknar og skal forstjóri skipaður eigi síðar en 1. apríl 1975.

Um réttarstöðu þeirra starfsmanna Fiskmats ríkisins og Sildarmats ríkisins, sem ekki verða skipaðir starfsmenn Framleiðslueftirlits sjávarafurða, fer eftir ákvæðum viðeigandi laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

Gjört að Bessastöðum, 31. desember 1974.

Kristján Eldjárn.

(L. S.)

Matthías Bjarnason.